

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych 1984-2009: od 25 lat bronimy ludzi pracy

Kronika związkowa

Nr 2 (1731)/2010

<http://kronika.opzz.org.pl>

Rok XIV

Redaktor: Emilia Walczuk

e-mail: walczuk@opzz.org.pl

tel.: 022 551 55 03, fax: 022 551 55 24

00-924 Warszawa, ul. M. Kopernika 36/40

14 stycznia 2010

Związki zawodowe w 2010 roku

JAKI BYŁ ROK 2009

I JAKI BĘDZIE 2010

Rok 2009 był rokiem trudnym dla pracowników, gdyż upłynął pod znakiem globalnego kryzysu ekonomicznego. Polska w wyniku różnych uwarunkowań i pewnej specyfiki swojej gospodarki wyszła z tego kryzysu, na tle innych krajów europejskich osłabiona, ale w miarę stabilna.

Ale to tylko prawda statystyczno-ekonomiczna. Upadły przecież setki zakładów pracy, tysiące ludzi straciło pracę, wiele tysięcy ludzi pracuje w skróconym czasie pracy, co się oczywiście odbija na ich zarobkach, na życiu ich rodzin.

Już w lutym 2008 roku informowałem premiera o tym, że może nastąpić kryzys finansowy w skali światowej. Oczywiście nie otrzymaliśmy odpowiedzi w tej sprawie, natomiast opóźnioną reakcją rządu na kryzys mogło obserwować całe społeczeństwo. Już w 2008 roku z zakładowych organizacji związkowych otrzymywaliśmy sygnały o tym, iż sytuacja przedsiębiorstw drastycznie się pogarsza. Na Komisji Trójstronnej ostrzegaliśmy stronę rządową, że należy podjąć zdecydowaną walkę z kryzysem. Wtedy rząd prezentował optymistyczną opinię, że „kryzys Polski nie dotknie”. Dziś natomiast wiemy, iż w minionym roku upadłość ogłosiło ponad 700 przedsiębiorstw, natomiast w wyniku różnego rodzaju perturbacji związanych z kryzysem prace straciło tysiące osób.

Związkowcy nie mieli jednak wątpliwości, że kryzys dotarł do Polski. Wiedzieliśmy, że państwo, rząd, parlament – muszą podjąć konkretne działania.

Dlatego 13 marca 2009 roku przedstawiliśmy rządowi wypracowaną wspólnie przez związkowców i pracodawców całościową propozycję walki z kryzysem. Sytuacja była tak poważna, że związki zawodowe i pracodawcy wypracowały kompromisowe rozwiązanie na rzecz utrzymania wzrostu gospodarczego. Premier zwlekał dwa miesiące – do 15 maja – dopiero wtedy uznał, że należy podjąć interwencyjne działania państwa. Obiecał wdrożenie naszych koncepcji. Zarówno związkowcy jak i pracodawcy nie doczekali się jednak kompleksowej realizacji pakietu, a tym samym realnej pomocy państwa w walce z kryzysem.

Powstała tzw. ustawa antykryzysowa, z której zagrożeni kryzysem pracodawcy nie za bardzo mogą skorzystać. Jednocześnie liberalny rząd do tej ustawy wprowadził rozwiązania godzące w prawa pracownicze. Udało nam się ocalić realizację części prospołecznych założeń pakietu i dlatego też w nowym roku nie odstępimy od rozliczenia rządu z

przedstawienia strategii dojścia do kwoty płacy minimalnej, stanowiącej 50% średniej krajowej pensji. Na realizację czeka także pierwszy punkt Pakietu, dotyczący sytuacji socjalnej ludzi najuboższych. Progi dochodowe świadczeń rodzinnych zostały zamrożone, rząd kontynuuje także swoje zaniedbania w zakresie uposażenia emerytów i rencistów. Rok 2009 to niestety upadek polskiego przemysłu stoczniowego i kooperantów. To wstyd dla tego rządu. Polska walczyła o dostęp do morza, o gospodarkę morską. Za rządów Donalda Tuska te marzenia pokoleń Polaków zostały zniszczone.

Dla OPZZ i zrzeszonych w nim związków zawodowych to był rok ciężkiej pracy. W zakładach omawialiśmy z pracodawcami warunki zwolnień grupowych, ograniczania czasu pracy – a co za tym idzie – płac. Związkowcy walczyli przeciwko próbom ratowania budżetu państwa za cenę sprzedaży przedsiębiorstw poniżej ich wartości, czy wyprzedaży ich akcji – jak w KGHM czy Enei.

Temu towarzyszyły próby zastraszania działaczy związkowych – drastyczna sprawa PLL LOT - i brak realnego dialogu społecznego w ramach Komisji Trójstronnej.

Rok 2009 dla Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych to również bardzo sympatyczna rocznica – 25 lat naszego działania. Nadzwyczajny Kongres OPZZ, który odbył się w listopadzie, był okazją do przypomnienia wielu lat naszej pracy i walki oraz wielu spotkań po latach.

Z czym zatem wchodzimy w nowy 2010 rok? Niestety ze świadomością, że będzie to kolejny rok kryzysu gospodarczego, kolejny rok tworzenia rozwarstwienia społecznego. Z pełną determinacją będziemy z tym walczyć. W 2010 rok wchodzimy z ogromnym deficytem budżetowym, który nie pozwala wierzyć w szumne zapowiedzi rządu na temat inwestycji w edukację i infrastrukturę. Możemy być natomiast pewni, iż Ministerstwo Skarbu Państwa będzie bardzo aktywne w zakresie przeprowadzania prywatyzacji swoich spółek – już są sygnały w sprawie KGHM i Enei.

Dla nas – OPZZ – to również rok naszego VII Kongresu. Stworzymy związkowy program na lata 2010 – 2014. Wypracujemy rozwiązania, które – jak sądzę – pozwolą pracownikom przetrwać ten ciężki czas i wypracować strategię rozwoju ruchu związkowego na kolejne lata.

Jan Guz

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE – NOWE ZASADY PRYZNAWANIA

Ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. Nr 219, poz. 1706) Sejm zmienił przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych dotyczące zasad ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego

Od 1 stycznia 2010 r. zniesiono zostało kryterium dochodowe przy ubieganiu się o prawo do świadczenia pielęgnacyjnego oraz zmiana okresu, na jaki może zostać przyznane to świadczenie.

W związku z wątpliwościami interpretacyjnymi tej ustawy przez organy uprawnione do przyznawania świadczeń, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej wydało i zamieściło na swoich stronach internetowych komunikat, którego obszernie fragmenty poniżej cytujemy.

„Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalane jest niezależnie od dochodów rodziny i na czas nieokreślony, a jeżeli orzeczenie o niepełnosprawności albo znacznym stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony - do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Ponadto, w przypadku, gdy w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, prawo to jest ustalane począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny świadczenie pielęgnacyjne przysługuje pod warunkiem, że nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki. Ocena sytuacji rodzinnej w tym zakresie w indywidualnych sprawach należy do organu właściwego.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego powinny być składane nadal według wzoru określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz. 881, z późn. zm.). Natomiast w związku ze zniesieniem kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, osoby wnioskujące o to świadczenie po dniu 31 grudnia 2009 r. nie muszą wypełniać wniosku w części zawierającej informacje, które były niezbędne jedynie do ustalenia dochodu rodziny wnioskodawcy.

W przypadku wątpliwości, co do spełniania warunków, od których uzależnione jest prawo do świadczenia pielęgnacyjnego organ właściwy może przeprowadzić wywiad, a także wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji w tym zakresie, jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji. Do postępowań w sprawie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego za okresy zasiłkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 2010 r., rozpoczętych przed dniem wejścia

w życie nowelizacji (tj. przed 1 stycznia 2010 r.) i niezakończonych ostateczną decyzją, mają zastosowanie dotychczasowe przepisy.”

Jak wynika z powyższego, osoby które otrzymują świadczenie na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów będą musiały do końca października br. złożyć nowe wnioski, bowiem wypłata świadczenia nie może zostać przedłużona z urzędu.

Red. Andrzej Strębski

Oświadczenie Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych w sprawie reformy systemu emerytalnego

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych 13 listopada 2009 wystosowało pismo do Premiera i Ministra Pracy, w którym postulowało konieczność dokonania rzeczowej i kompleksowej oceny funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych.

Wczorajszą (11.01.2010) wypowiedź Ministra Pracy i Polityki Społecznej pani Jolanty Fedak o potrzebie „rozpoczęcia narodowej dyskusji nad sprawą, która dotyczy 14 mln osób” odbieramy jako reakcję na nasz wniosek i próbę naprawy reformy.

Dziesięć lat po wprowadzeniu reformy dokonano pierwszych wypłat świadczeń z kapitałowej części emerytury. Jej przeciętna bardzo niska wysokość, spadek aktywów otwartych funduszy emerytalnych, brak gwarancji na otrzymywanie przez przyszłych emerytów świadczeń w godziwej wysokości, wysokie dochody towarzystw emerytalnych nie powiązane z rzeczywistymi wynikami OFE, generowanie przez zreformowany system narastającego długu publicznego – to tylko niektóre powody wskazujące na potrzebę dokonania korekty systemu.

Zdaniem OPZZ w dyskusji nie mogą brać udziału tylko politycy, naukowcy, twórcy reformy i tzw. niezależni eksperci powiązani z towarzystwami emerytalnymi czy przedstawiciele organizacji pracodawców zrzeszających zainteresowane utrzymaniem *status quo* instytucje finansowe, ubezpieczeniowe czy też grupy kapitałowe. Jak wynika z dotychczasowych publikacji i wystąpień, ich oceny są jednostronne, uproszczone, oparte na doświadczeniach innych krajów, których warunki nie przystają do polskiej rzeczywistości. Ubezpieczony – przyszły emeryt traktowany jest w tych ocenach przedmiotowo, tak jakby system emerytalny był celem samym w sobie a nie miał służyć ludziom opłacającym składkę na przyszłe świadczenie.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych jest przygotowane do udziału w narodowej dyskusji. Ma swoją ocenę i analizę systemu oraz propozycje zmian legislacyjnych, mające na celu zmniejszenie deficytu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz zabezpieczenie interesów ubezpieczonych.

**Ogólnopolskie Porozumienie
Związków Zawodowych**

Warszawa, 12 stycznia 2010